

การสร้างลูกผสมใหม่จากทุเรียนสายพันธุ์พื้นเมืองที่มีศักยภาพการผลิตในเชิงการค้า

นางสาววีรณางสาววีรญา เต็มปีติกุล^{๑/} นายทรงพล สมศรี^{๒/} นางสาวศิริพร วรกุลดำรงชัย^{๑/}
นางชมภู จันทิ^{๑/} นายสมนึก ฉวนฉิม^{๑/} นางสาวณีย์ ศรีสุมา^{๑/}

บทคัดย่อ

การสร้างลูกผสมใหม่ได้ดำเนินการคัดเลือกทุเรียนพื้นเมืองโดยอาศัยหลักเกณฑ์การคัดเลือกพันธุ์เน้นลักษณะคุณภาพในการรับประทาน น้ำหนักผล และเปอร์เซ็นต์เนื้อต่อผล จากทุเรียนในแปลงอนุรักษ์พันธุ์กรรมอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพฯ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี จำนวน ๕๕ สายพันธุ์ พบว่า มีทุเรียนที่เข้าหลักเกณฑ์ ๒๐ สายพันธุ์ ได้แก่ กบช่อนกลิน, กบตาขำ, กบแม่เต่า, กบรัศมี, กบสีนาค, กบสุวรรณ, กบหลังวิหาร, กระจุดม, ก้านยาว, ก้านยาวสีนาค, กำป็นดำ, กำป็นเดิม, ชมพูศรี, ชะนี, ชายมะไฟ, ชายมั่งคุด, นกหยิบ, พวงมณี, เมล็ดเนียน และหมอนทอง และได้คัดเลือกทุเรียนที่ใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์ในการสร้างลูกผสม ๖ สายพันธุ์ ได้แก่ กบสุวรรณ, กระจุดม, ชายมะไฟ, นกหยิบ, พวงมณี และหมอนทอง โดยใช้ทุเรียนพันธุ์การค้า ๒ พันธุ์ ได้แก่ หมอนทอง และกระจุดม เป็นพันธุ์หลัก ผสมกับ ทุเรียนสายพันธุ์พื้นเมือง ๕ สายพันธุ์ และทำการผสมสลับ ได้คู่ผสมจำนวน ๑๘ คู่ผสมคือ หมอนทองกับกระจุดม, หมอนทองกับกบสุวรรณ, หมอนทองกับพวงมณี, หมอนทองกับนกหยิบ, หมอนทองกับชายมะไฟ, กระจุดมกับหมอนทอง, กระจุดมกับกบสุวรรณ, กระจุดมกับพวงมณี, กระจุดมกับนกหยิบ, กระจุดมกับชายมะไฟ, กบสุวรรณกับหมอนทอง, กบสุวรรณกับกระจุดม, พวงมณีกับหมอนทอง, พวงมณีกับกระจุดม, นกหยิบกับหมอนทอง, นกหยิบกับกระจุดม, ชายมะไฟกับหมอนทอง และชายมะไฟกับกระจุดม มาสร้างลูกผสมคู่ผสมละ ๒๕ ดอก พบว่า กบสุวรรณกับกระจุดมมีเปอร์เซ็นต์การผสมติดสูงที่สุด รองลงมาคือ กบสุวรรณกับหมอนทอง และนกหยิบกับหมอนทอง เท่ากับ ๖๓.๖๔%, ๖๑.๒๙% และ ๖๐.๐๐% ตามลำดับ ได้ต้นกล้าลูกผสมจำนวน ๑,๓๗๓ ต้น นำต้นทุเรียนไปปลูกที่ระยะ ๔x๔ เมตร ๑,๐๐๐ ต้น และอีกส่วนหนึ่งนำไปเสียบข้างบนต้นต่อพันธุ์ดั้งเดิมที่ให้ผลผลิตแล้ว และดำเนินการดูแลบำรุงรักษาแปลงปลูกทุเรียนเพื่อคัดเลือกพันธุ์ต่อไป

คำนำ

ทุเรียนในนามราชาผลไม้เมืองร้อนเป็นไม้ผลเศรษฐกิจอีกชนิดหนึ่งที่มีการส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศในปริมาณที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปี (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ๒๕๕๗) โดยพันธุ์ที่นิยมปลูกเป็นการค้ามีเพียงไม่กี่พันธุ์ ทำให้เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ในช่วงระยะเวลาใกล้เคียงกัน อีกทั้งต้นทุเรียนมีการตายอันเนื่องมาจากการเข้าทำลายของโรคและแมลงเป็นจำนวนมาก ปริมาณผลผลิตจึงมีไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ๒๕๕๖) ทุเรียนที่นิยมปลูกเป็นการค้ามีเพียงไม่กี่พันธุ์ ได้แก่ กระจุดม ชะนี หมอนทอง และก้านยาว แต่ในปัจจุบันผู้บริโภคมีความต้องการรับประทานทุเรียนที่หลากหลายมากขึ้น เช่น พวงมณี นกหยิบ ทุเรียนพันธุ์หลินลับแล หลงลับแล จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการวิจัยเพื่อพัฒนาพันธุ์ทุเรียนต่อไป

^{๑/} ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี

^{๒/} สำนักผู้เชี่ยวชาญ

๑. วิธีดำเนินการ

อุปกรณ์

- ต้นทุเรียนสายพันธุ์พื้นเมืองจากแปลงอนุรักษ์พันธุ์กรรมอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพฯ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี
- วัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรต่างๆ เช่น ถุงเพาะชำ ดินผสม ปุ๋ยเคมี สารป้องกันกำจัดโรคและแมลง
- วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผสมพันธุ์ทุเรียน เช่น พู่กัน กรรไกร ไฟฉาย ถุงกระดาษ

วิธีการ

๑. ดูแล บำรุงรักษาต้นทุเรียนสายพันธุ์พื้นเมืองที่มีลักษณะเหมาะสมในการปรับปรุงพันธุ์ ที่ดำเนินการทดลองในปี ๒๕๕๔ โดยมีเกณฑ์มาตรฐานในการคัดเลือกพันธุ์ ดังนี้
 - น้ำหนักผลตั้งแต่ ๒.๐-๔.๐ กิโลกรัม
 - เปอร์เซ็นต์เนื้อต่อผลตั้งแต่ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป
 - คุณภาพในการรับประทานตั้งแต่ระดับ ๕ ขึ้นไป (ปานกลาง ดี และดีมาก)
๒. คัดเลือกต้นทุเรียนพันธุ์พื้นเมืองต้นต่างๆ ที่มีคุณลักษณะดี สมบูรณ์ พร้อมออกดอก ที่ต้องการใช้เป็นต้นแม่พันธุ์และพ่อพันธุ์
๓. ตัดแต่งดอกและผลทุเรียนพันธุ์แม่ที่กำลังบานออกให้เหลือเฉพาะดอกตูม สีขาวที่กำลังจะบาน แล้วใช้กรรไกรตัดเกสรตัวผู้ในดอกที่จะใช้ผสมออกให้หมดเหลือเฉพาะเกสรตัวเมีย หลังจากนั้นใช้ถุงกระดาษคลุมดอกไว้
๔. เก็บละอองเกสรตัวผู้ของพันธุ์พ่อ โดยตัดเอาเฉพาะอับละอองเกสรตัวผู้ใส่ไว้ในกระบอกพลาสติก
๕. ทำการผสมเกสร โดยใช้ปลายพู่กันแตะละอองเกสรตัวผู้ สีขาว ไปป้ายที่ยอดเกสรตัวเมียพันธุ์แม่ หลังจากนั้นคลุมดอกด้วยถุงกระดาษ เขียนป้ายชื่อแสดงคู่ผสม วัน เดือน ปี ที่ผสม ผูกไว้ที่ดอก
๖. ตรวจสอบเปอร์เซ็นต์การผสมติดในแต่ละคู่ผสม
๗. นำเมล็ดในแต่ละคู่ผสมเพาะลงในถุงเพาะชำ เขียนป้ายชื่อแสดงชื่อคู่ผสมกำกับไว้ในแต่ละถุง
๘. ตรวจสอบเปอร์เซ็นต์การงอกในแต่ละคู่ผสม
๙. ดูแลรักษาต้นกล้า จนต้นกล้าอายุได้ประมาณ ๑ ปี นำต้นกล้าปลูกผสมในแต่ละคู่ไปปลูก และ/หรือเสียบข้างกับต้นทุเรียนที่ให้ผลผลิตแล้ว
๑๐. ดูแลรักษาต้นทุเรียนที่ปลูก และ/หรือเสียบข้างกับต้นทุเรียนที่ให้ผลผลิต
๑๑. รวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล และจัดทำรายงาน

เวลา

ตุลาคม ๒๕๕๕ ถึง กันยายน ๒๕๕๘

สถานที่

- ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจันทบุรี

๒. ผลการทดลองและวิจารณ์

คัดเลือกทุเรียนสายพันธุ์พื้นเมืองที่มีลักษณะดีเด่นตรงตามความต้องการของตลาดโดยอาศัยหลักเกณฑ์การคัดเลือกพันธุ์ที่ดัดแปลงมาจากมาตรฐานทุเรียนของประเทศไทย (กรมวิชาการเกษตร, ๒๕๔๓) ในลักษณะคุณภาพการรับประทาน น้ำหนักผล และเปอร์เซ็นต์เนื้อต่อผล พบว่า มีทุเรียนที่เข้าหลักเกณฑ์ ๒๐ สายพันธุ์ ได้แก่

กบช่อนกลี้น, กบตาขำ, กบแม่เต่า, กบรัศมี, กบสีนาค, กบสุวรรณ, กบหลังวิหาร, กระดุม, ก้านยาว, ก้านยาวสีนาค, กำปันทำ, กำปันทิม, ชมพูศรี, ชะนี, ชายมะไฟ, ชายมังกุด, นกหยิบ, พวงมณี, เมล็ดเทียน และหมอนทอง ดังแสดงในตารางที่ ๑

การคัดเลือกทุเรียนสายพันธุ์พื้นเมืองที่มีลักษณะดีสำหรับใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์ในการสร้างลูกผสม ได้คัดเลือกทุเรียน ๖ สายพันธุ์ ได้แก่

กบสุวรรณ ที่มีปริมาณดอกปานกลาง มีคุณภาพในการรับประทานดีมาก เนื้อสีเหลือง เพอร์เซ็นต์เมล็ดลึบสูง

กระดุม ที่มีปริมาณดอกมาก เป็นทุเรียนพันธุ์การค้าที่ออกดอกเร็ว ติดผลง่าย คุณภาพในการรับประทานปานกลาง เนื้อมีสีเหลืองเข้ม

ชายมะไฟ ที่มีปริมาณดอกปานกลาง ผลมีขนาดใหญ่ เนื้อหนา สีเหลืองเข้ม

นกหยิบ ที่มีปริมาณดอกปานกลาง ออกดอกเร็ว ติดผลง่าย คุณภาพในการรับประทานดี น้ำหนักผลและความหนาเนื้อปานกลาง

พวงมณี ที่มีปริมาณดอกปานกลาง คุณภาพในการรับประทานดีมาก เนื้อสีเหลืองเข้ม

หมอนทอง ที่มีปริมาณดอกมาก มีน้ำหนักผล ความหนาเนื้อ เพอร์เซ็นต์เนื้อต่อผล และเพอร์เซ็นต์เมล็ดลึบสูง

โดยใช้ทุเรียนพันธุ์การค้า ๒ พันธุ์ได้แก่ หมอนทอง และกระดุม เป็นพันธุ์หลัก ผสมกับ ทุเรียนสายพันธุ์พื้นเมือง ๕ สายพันธุ์ และทำการผสมกลับ ได้คู่ผสมจำนวน ๑๘ คู่ผสม

ตารางที่ ๑ คุณภาพผลผลิตทุเรียนสายพันธุ์พื้นเมือง ๕๕ สายพันธุ์

สายพันธุ์	นน.ผล (กก.)	ความหนาเนื้อ (ซม.)	เนื้อ/ผล (%)	เมล็ดลึบ (%)	คุณภาพรับประทาน	ปริมาณดอก
กบเจ้าคุณ	๓.๔๐ ab	๑.๒๔ hi	๒๕.๐๐ hi	๔๖.๒๒ de	๓	น้อย
กบช่อนกลี้น	๒.๘๒ d-f	๑.๐๑ i	๒๘.๖๗ fg	๖๓.๖๘ b-d	๖	ไม่มี
กบดำ	๓.๕๙ ab	๑.๓๕ gh	๒๕.๓๓ hi	๕๕.๕๖ cd	๓	น้อย
กบตาขำ	๓.๐๑ c-e	๑.๓๘ gh	๒๑.๐๐ l	๑๐๐.๐๐ a	๕	น้อย
กบตาหุ้ม	๑.๗๓ jk	๑.๕๕ d-f	๒๕.๐๐ hi	๘๙.๖๓ ab	๔	น้อย
กบทองคำ	๑.๖๖ jk	๑.๔๒ f-h	๑๘.๐๐ lm	๙๕.๘๓ a	๗	น้อย
กบมังกร	๓.๔๙ ab	๑.๒๘ hi	๑๕.๓๓ m	๕๙.๒๔ cd	๓	กลาง
กบแม่เต่า	๒.๕๖ ef	๑.๒๕ hi	๒๓.๐๐ i	๓๙.๕๒ ef	๖	ไม่มี
กบรัศมี	๒.๘๘ d-f	๑.๓๓ gh	๒๐.๖๗ l	๑๗.๗๓ gh	๕	น้อย
กบวัดกล้วย	๒.๗๘ d-f	๑.๐๓ l	๑๙.๐๐ l	๒๒.๒๒ fg	๔	กลาง
กบสีนาค	๓.๐๙ c-e	๑.๓๗ gh	๒๒.๐๐ jk	๑๐๐.๐๐ a	๕	น้อย
กบสุวรรณ	๒.๓๙ hi	๑.๒๐ i	๒๓.๖๗ i	๘๒.๓๘ ab	๗	กลาง
กบหน้าศาล	๑.๙๘ i-k	๑.๑๖ i	๒๖.๐๐ g-i	๖๐.๙๕ cd	๔	กลาง
กบหลังวิหาร	๓.๔๐ ab	๑.๒๔ i	๒๕.๐๐ hi	๔๖.๒๒ de	๕	ไม่มี

สายพันธุ์	นน.ผล (กก.)	ความหนาเนื้อ (ซม.)	เนื้อ/ผล (%)	เมล็ดลีบ (%)	คุณภาพ รับประทาน	ปริมาณ ดอก
กระดุม	๒.๐๕ ij	๐.๘๗ j	๒๘.๐๐ fg	๓๒.๔๑ ef	๕	มาก
ก้านยาว	๒.๑๗ i	๐.๙๔ j	๒๙.๐๐ fg	๔๖.๗๔ de	๖	มาก
ก้านยาวสีนาค	๓.๘๓ ab	๑.๓๑ gh	๒๖.๐๐ g-i	๒๖.๑๑ fg	๖	น้อย
กำป็นดำ	๒.๗๔ d-f	๑.๑๙ i	๓๔.๖๗ cd	๒๐.๑๐ gh	๕	ไม่มี
กำป็นเดิม	๓.๔๖ ab	๒.๘๔ a	๒๕.๐๐ hi	๙๗.๓๓ a	๕	น้อย
กำป็นบางสีทอง	๒.๕๔ fg	๑.๓๓ gh	๒๕.๐๐ hi	๐.๐๐ j	๕	น้อย
ขุนทอง	๒.๕๗ ef	๑.๓๘ gh	๑๖.๓๓ m	๐.๐๐ j	๕	ไม่มี
จอกลอย	๐.๙๐ m	๐.๙๔ j	๒๕.๖๗ g-i	๕๖.๖๗ cd	๕	กลาง
ฉัตรสีทอง	๔.๐๕ a	๑.๓๓ gh	๒๑.๐๐ l	๕๗.๐๕ cd	๔	น้อย
ชมพู่ศรี	๒.๔๖ gh	๑.๕๙ c-e	๔๖.๓๓ a	๙๑.๑๑ a	๕	ไม่มี
ชะนี	๒.๙๙ c-e	๑.๑๖ i	๒๗.๐๐ fg	๖๕.๗๘ b-d	๖	มาก
ชายมะไฟ	๓.๓๖ ab	๑.๗๕ c-e	๒๑.๓๓ kl	๔๘.๒๑ de	๖	กลาง
ชายมั่งคุด	๒.๔๗ gh	๑.๖๑ c-e	๒๘.๖๗ fg	๕๔.๒๓ cd	๕	น้อย
ดาวกระจาย	๒.๑๙ i	๑.๘๙ c	๔๓.๓๓ ab	๙๘.๓๓ a	๔	กลาง
ต้นใหญ่	๒.๔๗ gh	๑.๒๖ hi	๒๐.๐๐ l	๓๑.๑๑ fg	๒	ไม่มี
ตะพานน้ำ	๓.๓๘ ab	๑.๒๗ hi	๓๓.๓๓ cd	๒๘.๑๘ fg	๔	มาก
ทองแดง	๒.๕๕ ef	๑.๘๒ cd	๒๖.๓๓ g-i	๕๗.๑๔ cd	๔	ไม่มี
ทองเพ็ง	๒.๔๖ gh	๑.๓๐ gh	๒๗.๓๓ fg	๒๕.๒๕ fg	๓	ไม่มี
ทองย้อยเดิม	๒.๑๖ i	๑.๖๑ c-e	๒๔.๐๐ i	๐.๐๐ j	๔	ไม่มี
ทองใหม่	๓.๐๕ c-e	๐.๙๙ j	๒๑.๐๐ l	๑๖.๑๑ gh	๔	กลาง
ทับทิม	๔.๑๗ a	๑.๗๒ c-e	๑๕.๖๗ m	๗๒.๒๒ a-c	๕	กลาง
ทุลถวาย	๓.๒๓ bc	๑.๓๗ gh	๓๘.๐๐ bc	๗๔.๒๘ a-c	๔	น้อย
ธรณีไหว	๑.๙๐ i-k	๑.๙๐ bc	๓๒.๐๐ cd	๐.๐๐ j	๔	ไม่มี
นกหยิบ	๒.๕๐ gh	๑.๕๒ d-f	๒๐.๖๗ l	๕๕.๙๓ cd	๖	กลาง
นมสวรรค์	๒.๐๑ i	๑.๓๕ gh	๒๐.๓๓ l	๓๗.๗๘ ef	๔	ไม่มี
เนื้อเหลือง	๑.๘๒ i-k	๑.๔๑ gh	๓๐.๖๗ d-f	๙๒.๕๙ a	๔	กลาง
ปิ่นทอง	๓.๑๒ c-e	๑.๒๒ i	๒๖.๖๗ g-i	๒.๐๘ i	๔	น้อย
ฝอยทอง	๑.๘๕ i-k	๑.๓๒ gh	๒๔.๐๐ i	๗๖.๘๔ a-c	๔	กลาง
พวงมณี	๒.๐๑ i	๑.๒๑ i	๒๑.๓๓ kl	๕๐.๐๐ c-e	๗	กลาง
เมล็ดฝ้ายน	๒.๔๑ gh	๑.๕๐ d-f	๓๘.๖๗ ab	๙๑.๖๗ a	๖	ไม่มี
เมล็ดพวงพันธ์	๑.๙๑ i-k	๑.๓๑ gh	๓๓.๓๓ cd	๘๓.๘๐ ab	๕	น้อย
ย่ามะหวาด	๑.๘๔ i-k	๑.๘๙ c	๒๖.๐๐ g-i	๗๑.๔๓ a-c	๓	กลาง
ลวงทอง	๑.๖๙ jk	๑.๓๓ gh	๒๖.๐๐ g-i	๘๖.๖๗ ab	๕	น้อย
สาวใหญ่	๒.๐๕ ij	๑.๒๖ hi	๒๘.๓๓ fg	๗๖.๙๒ a-c	๔	น้อย
สีทอง	๒.๑๔ i	๑.๒๗ gh	๑๘.๖๗ m	๑๕.๐๐ gh	๕	ไม่มี
หมอนทอง	๓.๓๑ bc	๒.๒๑ b	๓๔.๖๗ cd	๘๘.๘๙ ab	๖	มาก

สายพันธุ์	นน.ผล (กก.)	ความหนาเนื้อ (ซม.)	เนื้อ/ผล (%)	เมล็ดลีบ (%)	คุณภาพ รับประทาน	ปริมาณ ดอก
หลงลับแล	๑.๑๒ l	๑.๓๔ gh	๒๙.๖๗ ef	๙๓.๓๓ a	๖	ไม่มี
เหลืองทอง	๑.๒๒ l	๐.๔๖ k	๒๖.๖๗ g-i	๕.๙๒ i	๔	ไม่มี
อีบาตร	๒.๑๐ i	๑.๘๗ c	๒๖.๐๐ g-i	๐.๐๐ j	๔	ไม่มี
ไอ้เม่น	๑.๕๘ jk	๐.๗๕ j	๒๓.๐๐ i	๔๘.๔๘ de	๔	น้อย
ไอ้ใหม่	๑.๘๒ i-k	๑.๔๗ e-g	๓๗.๐๐ bc	๕๕.๕๖ cd	๔	ไม่มี
F-test	**	**	**	**		
CV (%)	๑๘.๑๖	๑๔.๑๒	๑๘.๗๘	๒๑.๓๓		

ดำเนินการสร้างลูกผสมโดยการเตรียมต้นแม่พันธุ์ให้พร้อมแล้วดำเนินการตัดแต่งดอกที่บ้าน ผลทุเรียนพันธุ์แม่ที่ไม่ได้ทำการผสม จากนั้นทำการผสมเกสรทุเรียนระหว่างพันธุ์พ่อและแม่ที่ผ่านการคัดเลือกพันธุ์แล้ว จำนวน ๑๘ คู่ผสมๆละ ๒๕ ดอก บันทึกข้อมูลการผสมติด การงอก พบว่า คู่ผสม กบสุวรรณกับกระดุมมีเปอร์เซ็นต์การผสมติดสูงที่สุดเท่ากับ ๖๓.๖๔% รองลงมาคือ กบสุวรรณกับหมอนทอง (๖๑.๒๙%) และนกหยิบกับหมอนทอง (๖๐.๐๐%) ตามลำดับ โดยมีเปอร์เซ็นต์การงอกตั้งแต่ ๗๑.๔๓ – ๙๓.๕๗ % ดังแสดงในตารางที่ ๒

จากนั้นดูแลบำรุงรักษาต้นกล้าทุเรียนลูกผสม จนต้นกล้าอายุได้ประมาณ ๑ ปี จึงนำต้นกล้าจำนวน ๑,๓๗๓ ต้น ไปปลูก โดยแบ่งต้นกล้าทุเรียนลูกผสม ๒ ส่วน ส่วนที่ ๑ ปลูกลงในแปลงปลูก โดยใช้ระยะปลูก ๔ x ๔ เมตร จำนวน ๑,๐๐๐ ต้น และส่วนที่ ๒ นำไปเสียบข้างบนต้นต่อทุเรียนพันธุ์ดั้งเดิมที่ให้ผลผลิตแล้ว และดำเนินการดูแลบำรุงรักษาแปลงปลูกทุเรียนเพื่อคัดเลือกพันธุ์ต่อไป

ตารางที่ ๒ แสดงเปอร์เซ็นต์การผสมติด เปอร์เซ็นต์การงอกของทุเรียนจำนวน ๑๘ คู่ผสม

ลำดับ	คู่ผสม		% การผสมติด	% การงอก
	แม่พันธุ์	พ่อพันธุ์		
๑	หมอนทอง	กระดุม	๒๘.๕๗	๙๐.๙๑
๒	หมอนทอง	กบสุวรรณ	๕๖.๐๐	๙๒.๒๑
๓	หมอนทอง	พวงมณี	๕๓.๘๕	๙๒.๓๑
๔	หมอนทอง	นกหยิบ	๑๑.๗๖	๗๑.๔๓
๕	หมอนทอง	ชามะไฟ	๔๒.๘๖	๘๕.๗๑
๖	กระดุม	หมอนทอง	๕๒.๐๐	๙๑.๘๗
๗	กระดุม	กบสุวรรณ	๔๘.๑๕	๙๑.๗๘
๘	กระดุม	พวงมณี	๔๘.๐๐	๙๓.๕๗
๙	กระดุม	นกหยิบ	๔๘.๐๐	๗๓.๔๙
๑๐	กระดุม	ชามะไฟ	๒๘.๐๐	๘๖.๖๗
๑๑	กบสุวรรณ	หมอนทอง	๖๑.๒๙	๘๓.๓๓
๑๒	กบสุวรรณ	กระดุม	๖๓.๖๔	๗๘.๘๒
๑๓	พวงมณี	หมอนทอง	๕๘.๖๒	๗๙.๒๘

ลำดับ	คู่ผสม		% การผสมติด	% การงอก
	แม่พันธุ์	พ่อพันธุ์		
๑๔	พวงมณี	กระดุม	๔๐.๐๐	๘๕.๒๙
๑๕	นกหยิบ	หมอนทอง	๖๐.๐๐	๙๒.๔๒
๑๖	นกหยิบ	กระดุม	๕๖.๖๗	๙๑.๗๔
๑๗	ชายมะไฟ	หมอนทอง	๓๐.๗๗	๘๗.๘๘
๑๘	ชายมะไฟ	กระดุม	๕๒.๐๐	๙๒.๒๔

๓. สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

คัดเลือกทุเรียนพื้นเมืองเพื่อสร้างลูกผสมโดยอาศัยหลักเกณฑ์การคัดเลือกพันธุ์เน้นลักษณะคุณภาพในการรับประทาน น้ำหนักผล และเปอร์เซ็นต์เนื้อต่อผล ได้ทุเรียนที่เหมาะสมสำหรับเป็นพ่อแม่พันธุ์ ๖ สายพันธุ์ ได้แก่ กบสุวรรณ, กระดุม, ชายมะไฟ, นกหยิบ, พวงมณี และหมอนทอง โดยใช้ทุเรียนพันธุ์การค้า ๒ พันธุ์ได้แก่ หมอนทอง และกระดุม เป็นพันธุ์หลัก ผสมกับ ทุเรียนสายพันธุ์พื้นเมือง ๕ สายพันธุ์ และทำการผสมกลับ ได้คู่ผสมจำนวน ๑๘ คู่ผสมๆละ ๒๕ ดอก พบว่า กบสุวรรณกับกระดุมมีเปอร์เซ็นต์การผสมติดสูงที่สุด รองลงมาคือ กบสุวรรณกับหมอนทอง และนกหยิบกับหมอนทอง เท่ากับ ๖๓.๖๔%, ๖๑.๒๙% และ ๖๐.๐๐% ตามลำดับ ได้ต้นกล้าลูกผสมจำนวน ๑,๓๗๓ ต้น นำต้นทุเรียนไปปลูกที่ระยะ ๔x๔ เมตร ๑,๐๐๐ ต้น และอีกส่วนหนึ่งนำไปเสียบข้างบนต้นต่อพันธุ์ดั้งเดิมที่ให้ผลผลิตแล้ว และดำเนินการดูแลบำรุงรักษาแปลงปลูกทุเรียนเพื่อคัดเลือกพันธุ์ต่อไป

๔. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาพันธุ์ต่อไป

๕. เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการเกษตร. ๒๕๔๓. มาตรฐานทุเรียนของประเทศไทยและการผลิตทุเรียนอย่างถูกต้องและเหมาะสม. กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร. ๔๙ หน้า.
- ทรงพล สมศรี. ๒๕๕๑. ทุเรียนไทยและการปรับปรุงพันธุ์ : กรณีศึกษาพันธุ์จันทบุรี ๑ จันทบุรี ๒ จันทบุรี ๓. กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร. ๒๐๖ หน้า.
- ทรงพล สมศรี. ๒๕๕๓. รายงานแผนงานวิจัยการศึกษาและพัฒนาทุเรียน. กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร. ๒๕๓ หน้า.
- วิเชียร ทองพั้ง. ๒๕๔๖. ทุเรียน. โครงการหนังสือเกษตรชุมชน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร. ๑๔๓ หน้า.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. ๒๕๕๖. รายงานประจำปี ๒๕๕๖ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร. ๑๕๑ หน้า.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. ๒๕๕๗. สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้มปี ๒๕๕๗. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร. ๑๘๓ หน้า.
- หิรัญ หิรัญประดิษฐ์ สุขวัฒน์ จันทรปรณิก เสริมสุข สลักเพ็ชร์. ๒๕๔๒. เทคโนโลยีการผลิตทุเรียน. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร. ๑๙๐ หน้า.